بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓު

ވޮލިއުމް: 54 އަދަދު: 119 ތާރީޚު: 14 މުޙައްރަމް 1447 – 9 ޖުލައި 2025 ބުދަ

ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2025/R-71

ގަވާއިދު ނަންބަރު 2024/R-16 (ބާ އިމްތިޙާނުގެ ގަވާއިދު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ފޯން: 3336211
މޮބައިލް: 7242885
ވެބްސައިޓް: www·gazette·gov·mv

- ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކަށް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި ފޮނުއްވަވާނީ legalaffairs@po·gov·mv އަށެވެ.

بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލް

މާލެ،

ދިވެހިރާއްޖެ.

ގަވާއިދު ނަންބަރު 2024/R-16 (ބާ އިމްތިޙާނުގެ ގަވާއިދު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު

ގަވާއިދު ނަންބަރު 2024/R-16 (ބާ އިމްތިޙާނުގެ ގަވާއިދު) އަށް ތިރީގައިވާ އިޞްލާޙުތައް ގެނައުން.

1. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 3 ވަނަ މާއްދާ ތިރީގައިވާ ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.

އެސެސްމަންޓް ބޯޑު އެކުލަވާލެވޭނެ ގޮތް

3. ބާ އިމްތިޙާނުގެ އެސެސްމަންޓް ބޯޑު އެކުލަވާލެވޭނީ ތިރީގައިވާ މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

(ހ) އިމްތިޙާން ޗެކްކުރާ ފަރާތްތަކާއި ތަމްސީލުކުރާ ތިރީގައިވާ ފަރާތްތަކެއް:

(1) އެސެސްމަންޓް އެކްސްޕާޓެއް ނުވަތަ އެ ފަރާތުން އައްޔަންކުރާ ފަރާތެއް؛

(2) ސަބްޖެކްޓް ޑިރެކްޝަން ނުވަތަ އެ ފަރާތުން އައްޔަންކުރާ ފަރާތެއް؛

(3) ޗެޔަރ ބޯޑު އެގްޒަމިނޭޝަންސް؛

(4) ބާ އެގްޒަމް ކޮމިޓީ ބޯޑު އެކްސްޕާޓްބޯޑްސްގެ ޗެއަރޕާސަން ނުވަތަ އެ ފަރާތުން އައްޔަންކުރާ ފަރާތެއް؛

(5) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލުގެ ރައީސް ނުވަތަ އެ ފަރާތުން އައްޔަންކުރާ ފަރާތެއް.

(ށ) އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ ޗެއަރޕާސަންގެ ގޮތުގައި އައްޔަންކުރަންވާނީ އެސެސްމަންޓް އެކްސްޕާޓް ނުވަތަ އޭނާ އައްޔަންކުރާ ފަރާތެވެ.

(ނ) އެސެސްމަންޓް ބޭއްވުން ބޭނުންވާ ފަރާތް ތަފާ ކުރުމާއި، އެފަދަ ތަފާ ކުރުމުގެ ގޮތުން އެ ފަރާތް ތަފާތު ފަރާތްތައް އެސެސްމަންޓް ބޭއްވުމަށް ބައިވެރިކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު އެސެސްމަންޓް ބޯޑަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

2. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 4 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ބައްދަލުވުންތަކުގެ ކޯރަމް

4. އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ ކޯރަމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލުގެ ރައީސް ނުވަތަ ޗެއާ އެކު އެސެސްމަންޓް ޕެނަލް ހިމެނޭގޮތުން 3 (ތިނެއް) މެންބަރުންނެވެ.

3. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

5. (ނ) މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓާއި ޑޮކްޓަރުގެ ރިޕޯޓް ފަދަ ތެރެއިން ހުށަހަޅާ ލިޔުންތަކާއި، އެފަދަ ލިޔުންތަކާ ގުޅުންހުރި ނިންމުންތައް ނިންމުން.

4. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ސްޕެޝަލް އެކޮމޮޑޭޝަންސް / ރީޒަނަބަލް އެޑްޖަސްޓްމަންޓްސް

6. (ހ) ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއް ހުންނަ ފަރާތްތަކަށް އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވުމަށް ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ އިންތިޒާމުތައް (Reasonable Adjustments) ނުވަތަ ހާއްސަ އިންތިޒާމުތައް (special accommodations) ހަމަޖެއްސުމަށް އެދޭ ނަމަ، އެކަމަށް އެދި، ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) ސްޕެޝަލް އެކޮމޮޑޭޝަންސްއަށް އެދި، ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅާން އިޖުރާއަތު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 3 ގައިވާ ސްޕެޝަލް އެކޮމޮޑޭޝަންސް ގެ އުސޫލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ.

5. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް 6-1 ގެ ގޮތުގައި މާއްދާއެއް އިތުރުކުރުން.

ފިޓް ޓު ސިޓް

6-1 މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ އުސޫލުގެ ދަށުން، މެޑިކަލްޖެންގެ ސަރުކާރުގެ އޮޑިޓަރީ ޒާތެއް ކަމެއް، ބާ ކައުންސިލަށް ސާބިތުކޮށް ހިނދަކު، ބާ އިމްތިޙާނުގެ އެންމެހައި ބައިވެރިޝަނަށް، އިމްތިޙާން ހެދުމަށް އެކަށީގެންވާ (fit to sit) ފަރާތެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. އަދި މި ފަރާތްތަކަށް މެޑިކަލްޖެންގެ ސަރުކާރުގެ އޮޑިޓަރީ ހުށަހަޅާފައި ނެތްނަމަ ސަބަބެއް ނެތި ފަރާތެއްކަމަށް ބެލޭނެއެވެ.

6. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

މިޓިގޭޓިންގ ސަރުކަމްސްޓެންސް

7. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ އުސޫލުގެ ދަށުން، މިޓިގޭޓިންގ ސަރުކަމްސްޓެންސްގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ކަންތައްތަކެވެ.

(1) ބާ އިމްތިޙާން ބޭއްވުމުގައި ނުވަތަ އިންތިޒާމުކުރުމުގައި ހުރި ގޯސްތަކެއް (mistake or irregularity) ނުވަތަ؛

(2) ބަލި ހާލަތު ހުރިގޮތުން ނުވަތަ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގެ ބޭރުން ދިމާވާ ހާލަތެއްގެ ސަބަބުން، ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތެއްގެ ނަތީޖާއަށް އަސަރުކުރާނެ ކޮންމެ ކަމެއް.

(ށ) މިޓިގޭޓިންގ ސަރުކަމްސްޓެންސްއަށް އެދި، ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅާނެ އިޖުރާއަތު، މި ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ މިޓިގޭޓިންގ ސަރުކަމްސްޓެންސާ ގުޅޭ އުސޫލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނެއެވެ.

7. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، (ށ) އާއި، (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

8. (ހ) މި ގަވާއިދުގެ ބޭނުމަށް "މަލްޕްރެކްޓިސް"، މި ލަފުޒު ބޭނުންކުރެވިފައިވަނީ، ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތަކުން، އިމްތިޙާން ފެށުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ އިމްތިޙާނުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ އިމްތިޙާން ނިމުމަށްފަހު، މި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކުރާ އަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން އެ އިމްތިޙާނުގައި ނުވަތަ ފަހުން ބާއްވާ އިމްތިޙާނެއްގައި، އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ އެހެން ފަރާތަކަށް، ބާ އިމްތިޙާނާ ގުޅުވައިގެން ނާޖާއިޒު ފައިދާއެއް ލިބިދާނެ އަމަލުތަކަށެވެ. ބާ އިމްތިޙާނުގައި ހިފެހެއްޓުން މަނާކޮށްފައިވާ ސާމާނު މަނާކުރެވިފައިވާ ތަކެތި، "މަލްޕްރެކްޓިސް" ގެ ތެރޭގައި، ބާ އިމްތިޙާނުގެ ކޮންޓެންޓާ ގުޅިގެން އެއްވެސް ފަރާތަކާ މަޝްވަރާކުރުން ނުވަތަ ބާ އިމްތިޙާނުގައި ހިފެހެއްޓުން ސާމާނުތަކުގެ ކޮޕީ، ކޯޑުމަތިން މަސައްކަތް ކުރުން ހިމެނެއެވެ.

(ށ) މަލްޕްރެކްޓިސް އެންމެ އިމްޕްރޫވް ކޮންސެކްއެންސްގެ ތަހުގީގު އިމްތިޙާނުގެ ބައިވެރިއެއްގެ މައްޗަށް ހުކުމް ނަގާ، މި އެންމެ އަދަދަކަށް، ތިން އިންވިޖިލޭޓަރު ނުވަތަ އެ ފަރާތުން އައްޔަންކުރާ ފަރާތަކަށް

އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ. މިފަދަ ހާލަތުގައި ފުރަތަމަ ނަޒަރުން ބަލާ ބެލުމުން ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަދަ އަމަލެއް އޮތްކަމަށް ނިންމާނީ، ކޭސް އިންވެސްޓިގޭޓަރ ނުވަތަ އެ ފަރާތުން އައްޔަންކުރައްވާ ފަރާތަކުންނެވެ.

(ރ) ފުރަތަމަ ނަޒަރުން ބަލާ ބެލުމުން މޯލްޕްރެކްޓިސް އެންޑް އިމްޕްރޮޕަރ ކޮންޑަކްޓްގެ އަމަލެއް ހިންގައިފައިވާކަމަށް ކޭސް އިންވެސްޓިގޭޓަރ ނުވަތަ އެ ފަރާތުން އައްޔަންކުރައްވާ ފަރާތަކުން ގަބޫލުކުރެވޭ ނަމަ، އެފަދަ މައްސަލަ، އެސެސްމަންޓް ބޯޑަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އަދި އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން މިފަދަ މައްސަލައެއް ބެލުމުގައި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެއެވެ.

8. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

9. (ހ) އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ ނިންމުންތަކާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު، އިމްތިޙާނުގެ ބައިވެރިންނަށް، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން މައްސަލަ ނިންމުމުގެ ކުރިން އެސެސްމަންޓް ބޯޑަށް ހުށަހެޅޭ ފަދަ މިޓިގޭޓިންގ ސަރކަމްސްޓެންސަސް ގެދުވްރިވުން؛ ނުވަތަ

(3) މޯލްޕްރެކްޓިސް ނުވަތަ އިމްޕްރޮޕަރ ކޮންޑަކްޓްގެ އަމަލަކާ އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން ނިންމައިފައިވާ ނިންމުމާ، ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތުން ދެކޭހިނދުން.

9. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ ސުރުޚީ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

<u>އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމާ ގުޅޭ އުސޫލު</u>

10. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

1. (ށ) (1) އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން މައްސަލަ ނިންމުމުގެ ކުރިން، އެސެސްމަންޓް ބޯޑާ ހިއްސާކުރެވޭ ފަދަ މިތޯގާބިންގެ ސަރކަލްސްޕެންސެއް ގުޅުވިގެން؛ ނުވަތަ

(3) މަލްޕްރެކްޓިސް ނުވަތަ އިމްޕްރޮޕަރ ކޮންޑަކްޓް ހުރިކަމަށް އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން ނިންމައިފައިވާ ނިންމުމަށް، ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތުން ދެކޭކަމުން.

11. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ ފުރާ އިބާރާތާއި އެ މާއްދާގެ (ނ) އާއި (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

3. މި އުސޫލުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބެއް ނުވަތަ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފުތައް، އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ ނިންމުން އަންގާތާ ރަސްމީ ބަންދުނޫން 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތުގެ މަތިން ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފުއެއްގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކި ހުށަހެޅުން. ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހެކި ހުށަހެޅޭނެ ނަމަ، ފަހުން ހެކި ހުށަހަޅާގޮތަށް މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އިސްތިއުނާފު ކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) އިސްތިއުނާފު ގެނެސްދެން ހުށަހަޅައިފައިވާ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނީ ކަންހިނގައިދިޔަގޮތުގެ ހަޤީޤަތްތަކާއި އެއްގޮތްވާ މިންވަރަކަށް ސަހީހަ މައުލޫމާތުތަކެކަން އިޤްރާރުވެ ތަސްދީޤު ޖަހައި ސޮއިކުރުން.

12. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 1 ގެ 4 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

4. (ށ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލާނީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ އިމްތިޙާނުގެ ނަތީޖާއާގުޅޭ ގޮތް ކަނޑައެޅި އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ މެންބަރުންގެ ގޮތުގައި ނުހިމެނޭ، ބާ ކައުންސިލުގެ އެގްޒެކެޓިވް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ ސީނިއަރ ޖަޖުން ވަކީލުން ހިމެނޭގޮތަށް އައްޔަނުކުރާ 3 (ތިނެއް) މެންބަރުންގެ ފޯރަމަކުންނެވެ.

އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ބަލާ ފޯރަމް

(ނ) އިސްތިއުނާފުކުރާ މައްސަލައާ ނުވަތަ ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ބަލާ ޕެނަލުގެ މެންބަރުންނާ މަސްލަހަތު ފުށުއަރައިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ބަލާ ޕެނަލުގެ މެންބަރުންނަކީ، ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ނަތީޖާ ކަނޑައަޅާ އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގައި ބައިވެރިވި ފަރާތްތަކަކަށް ވެގެން ނުވާނެއެވެ.

(ރ) އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ބަލާ ޕެނަލުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މި އުސޫލުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބަކަށް ބިނާކޮށް ނުވަތަ ސަބަބުތަކަކަށް ބިނާކޮށް ހުށަހަޅައިފައިވާ އިސްތިއުނާފެއް ކަމުގައިވުން؛

(2) ދިމާވެފައިވާ ހާލަތުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އިސްތިއުނާފު ސާބިތުވުން.

(ބ) މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ހުއްޖަތް މައުލޫމާތު ހުށަހެޅުމަށް އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ ޗެއަރޕަރސަނާއި އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ މެންބަރުންނާއި ކަމާގުޅުންހުރި އެހެނިހެން ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާކުރުމަށް އެދުމުގެ އިޚްތިޔާރު، އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ބަލާ ޕެނަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ ނިންމުން ރަނގަޅުކަމުން އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ބަލާ ޕެނަލަށް ފެންނަ ހާލަތުގައި، އިތުރު ފިޔަވަޅުއެޅުމަކާ ނުލާ ނިންމުމުގެ އިޚްތިޔާރު، އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ބަލާ ޕެނަލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ކ) މޮޑަރޭޝަން އެންޑް އިމްޕްރޫވްމަންޓް ކޮމިޓީގެ ކަމުގައި އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން ނިންމައިފައިވާ ނިންމުން ރަނގަޅު ނޫންކަމުން އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ބަލާ ޕެނަލުން ނިންމައިފި ނަމަ، އެ އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތް، ޗެލެންޖް އަނބުރާ ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވުމަށް ފީ ދައްކާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ. އަދި ބަލިމަރުކަމުގެ ހާލަތުގެން ނުވަތަ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގެ ބޭރުން ދިމާވާ ހާލަތެއްގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގައި، އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން ނިންމައިފައިވާ ނިންމުން ރަނގަޅުނޫންކަމުން އިސްތިއުނާފީ މައްސަލަ ބަލާ ޕެނަލުން

ނިންމައިދި ނަމަ، އެ އިސްތިއުނާފު މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ބާ އިމްތިޙާނުގެ ނަތީޖާއަށް ބަދަލެއް ނާންނާނެއެވެ.

(ށ) ހާއްސަ ހާލަތެއްގައި މެނުވީ އިސްތިއުނާފު މައްސަލަ ބަލާ ފަރާތުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ތަބާވާންޖެހޭނީ، އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ ޗެއަރޕަރސަން ނިންމާ ނިންމުމަކުން ނުވަތަ އެސެސްމަންޓް ބޯޑުގެ ހާއްސަ ބައްދަލުވުމެއްގައި ބޯޑުން ނިންމާ ނިންމުމަކުންނެވެ.

(ނ) އިސްތިއުނާފު މައްސަލަ ބަލާ ފަރާތުގެ ނިންމުން އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން ތަސްދީޤުކުރުމަށްފަހު، އެ ނިންމުން އިއުލާން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤެއް ނާންނާނެއެވެ.

13. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި އެ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

1. (ހ) (1) ބާ އިމްތިހާނު ބޭއްވުމުގައި ނުވަތަ އިންތިޒާމުކުރުމުގައި ހުރި ގޯސްތަކެއް (mistake or irregularity) ނުވަތަ؛

(ށ) ބާ އިމްތިހާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިޓިގޭޓިންގ ސަރކަމްސްޓެންސަސް، އިމްތިހާނުގެ ކުރިން އިމްތިހާނުގެ ބައިވެރިއަކަށް ދިމާވެއްޖެ ނަމަ، އެފަދަ ފަރާތްތަކަށް އިމްތިހާނުގެ އެހެން ބެޗެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ޗާންސް އިމްތިހާނުގައި ބައިވެރިވުން ފަސްކޮށްދެވިދާނެއެވެ. އެ ހާލަތުގައި، އިމްތިހާނުގައި ބައިވެރިވުމަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ އެޕްލިކޭޝަން އަނބުރާ ގެންދިއުމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ފީ، ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) ބާ އިމްތިހާނު ބޭއްވުމުގެ ކުރިން ދިމާވެފައިވާ ހާލަތަކަށް ރިއާޔަތްކޮށް ހުށަހަޅާ މިޓިގޭޓިންގ ސަރކަމްސްޓެންސްގެ މައްސަލައެއް އާންމު އުސޫލުން ބަލައެއް ނުގަންނާނެއެވެ.

14. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

(2) (ހ) އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ މައްސަލަތައް؛ ޤުސޫން ކޯސްޓްވާ ގުޅިގެން (ކަނޑުމަގުން ނުވަތަ ވައިގެ މަގުން) ދަތުރުފަތުރުކުރުން

ހުއްޓައިލެވުނުގެ ސަބަބުން އިމްތިޙާނު ބާއްވަން ހަމަޖެހިފައިވާ ތަނަށް
ނާދެވުން ފަދަ ހާލަތްތައް މި މާއްދާއިން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.

15. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ ފުރަތަމަ އިބާރާތާއި އެ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

3. މި އުސޫލުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެން، ބާ އިމްތިޙާނުގެ ބައިވެރިއެއްގެ ނަތީޖާއަށް އަސަރުކޮށްފިކަމަށް އެ ފަރާތަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ނަމަ، ބާ އިމްތިޙާނު ބާއްވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން މަދުވެގެން ރަސްމީ ބަންދު ނޫން 3 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓްރީގެ ސަރވިސްޕޯޓަލް ކޮށްއިމު ހުށަހަޅަން ކަނޑައަޅައިފައިވާ ފޯމު ޑޮކްޓަރެއްގެ އެސެސްމަންޓް ބޭނުން ލިޔުން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތުގެ މަތިން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކި ހުށަހެޅުން. ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހެކި ހުށަނާޅާ ނަމަ، ފަހުން ހެކި ހުށަހަޅާ ގޮތް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އިސްތިއުނާފު ކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) ހުށަހަޅައިފައިވާ ހުށަހެޅުމުގައި ހިމަނައިފައިވާ އެންމެހައި ލިޔެކިޔުންތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންހިނގައިދިޔަ ގޮތުގެ ޚުލާސާކޮށްލާފައި، އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކުން ސާފުކޮށް މަޢުލޫމާތުކޮށްލަދިނުން އިޖުރާއާތު ތަރުތީބުޖެހިގެން ޝާމިލުކުރުން.

16. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 2 ގެ 4 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

މިނިސްޓްރީގެ ސަރވިސްޕޯޓަލް ކަނޑައެޅުން

4. (ހ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީގެ ސަރވިސްޕޯޓަލް ގެނެގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލާނީ، އެކަށީގެންވާ ކޮމިޓީއަކުންނެވެ. އަދި އެކަށީގެންވާ ކޮމިޓީ މިފަދަ މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މި އުސޫލުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކަށް ޖެހިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތައް ކުރިމަތި ވޭތޯ؛

(2) ލިބިފައިވާ ހުކުމަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މައްސަލަ ސާބިތުވުން.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި އިތުރު ހުކުމެއް ހޯދުމުގެ އިޚްތިޔާރު، އެސެސްމަންޓް ބޯޑަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) އެސެސްމަންޓް ބޯޑަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެއްގެ މާލިއްޔާގެ ނިމުނުކަމަށް ބެލުމުން، އެ މައްސަލައިގެ މާލިއްޔާއާމެދު އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން ވަކި ގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ.

(ރ) މި ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން އެކަމަކީ، މި އުސޫލުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ މިޓިގޭޓިންގ ސަރކަމްސްޓެންސެއް ކަމަށް އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން ކަނޑައަޅައިފި ނަމަ، އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް، ބާ އިމްތިޔާޒުން އެއްވެސް މާލާހުން ނުލިބޭނެއެވެ. މި ނޫން ހާލަތްތަކުގައި، އެންމެ އުސޫލު މަތިން އިމްތިޔާޒު ކަނޑައަޅާ މާކުރުމަށްފަހު މާލީ ދޫކުރެވޭނެއެވެ.

(ބ) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން އެ ކަމަކީ، މިޓިގޭޓިންގ ސަރކަމްސްޓެންސެއް ކަމަށް އެސެސްމަންޓް ބޯޑުން ނިންމައިފި ނަމަ، އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް، ޖެހިގެން އަންނަ ބާ އިމްތިޔާޒެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް ދެއްކޭކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

17. ބަންޑުދިރުޙަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 3 ގެ ސުރުޚީ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ސްޕޯޓްސް އެކަޑަމީސްތަކަށް ދޭ އުސޫލު

18. ބަންޑުދިރުޙަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 3 ގެ 1 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ތަޢާރުފު 1. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބާއްވާ، ބާ އިމްތިޔާޒީ، ކޮމްޕެޓިޝަން ބޭސްވެ އިމްތިޔާޒެވެ. ބާ އިމްތިޔާޒުގެ މުބާރާތްތަކުގައި، ބާ ކައުންސިލުގެ ފެޑެރޭޝަނުގައި ޝާއިއުކުރެވިފައިވާ "ދަ ޖެނެރަލް ރޫލްސް އޮފް ކޮމްޕެޓިޝަން" ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތަކަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފާޅުގައި ވަކިވުމެއްގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ފާހަގަކަން ހުރިކަން ދެނެގަތުން، އަދި އިމްތިޔާޒުގައި އެންމެހައި ބައިވެރިން އެ މަސައްކަތް އިމްތިޔާޒުގެ ކަންތައްތަކެވެ. ނަމަވެސް،

ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ނުކުޅެދުންތެރިކަމާއެކު ހުރި ފަރާތްތަކުން އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ ގޮތުން އެކަމަށް އެކަށީގެންވާ އިންތިޒާމުތައް (reasonable adjustments) ހަމަޖެއްސާދޭންވާނެއެވެ.

19. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 3 ގެ 2 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ޚާއްޞަ އެކޮމޮޑޭޝަން

2. (ހ) ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ނުކުޅެދުންތެރިކަމާއެކު ހުރި ފަރާތްތަކުން އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވުމަށް ބޭނުންވާނަމަ ޚާއްޞަ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުމަށް އެދިކަމަށްވާ ނަމަ، އެކަން، ބާ އިމްތިޙާން ބޭއްވުމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ތާރީޚުގެ ކުރިން ބަންދު ނޫން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ކުރިން، ޚާއްޞަ އެކޮމޮޑޭޝަން ހަމަޖެއްސައިދިނުމަށް ބާ ކައުންސިލަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ފޯމު މެދުވެރިކޮށް، އެކަމާ ގުޅުންހުރި ލިޔުންތަކާއެކު، ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔުންތަކުގައި އަންނަނިވި ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(1) ސިއްޙީ ދާއިރާގެ މިނިވަން ފަންނުވެރިއަކު ޕްރެކްޓިސްކުރައިވާ ލިޔުމެއް ހުށަހެޅުން؛

(2) ނުކުޅެދުންތެރިކަމާ ގުޅޭ މައުލޫމާތު ހިމަނައިފައިވުން؛

(3) ނުކުޅެދުންތެރިކަމުގެ ސަބަބުން، ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވުމުގައި ދިމާވާނެ ދަތިތައް ބަޔާންކުރުން؛

(4) ނުކުޅެދުންތެރިކަމުގެ ސަބަބުން، ބާ އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވުމުގައި ދިމާވެދާނެ ދަތިތައް ހައްލުކުރާނެ ގޮތްތައް ބަޔާންކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ފަހުން ދިމާވާ ނުކުޅެދުންތެރިކަމެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގައި އެކަމާ ގުޅުންހުރި ލިޔުންތަކާއެކު ބާ ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅިފައިނުވާ ނަމަ، އެފަދަ ފަރާތްތަކަށް އިމްތިޙާނުގައި ބައިވެރިވުމަށް ބޭނުންވާ އެކަށީގެންވާ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުމަށް ބާ ކައުންސިލުން އެދުވޭތޯއެއްގައި

މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުންނަމަވެސް، ބާ އިމްތިޙާނުގެ ރޫޓީން
އޮޕަރޭޝަންސްގެ ބޭރުން އިތުރު އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުމުގެ ޒިންމާ،
ބާ ކައުންސިލުން އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

20. މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މި ގަވާއިދު ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.